

A-kasseregler hindrar jobben

Dagens Industri den 25 februari 2010

I princip en enda fråga, sysselsättningen, var avgörande när alliansen vann valet 2006. Bland regeringens åtgärder för sysselsättning har särskilt jobbskatteavdraget märkts. Men jobbskatteavdraget har endast bidragit till en blygsam ökning av sysselsättningen – så även före den globala krisen. I stället för att minska utanförskapet och gynna svaga grupper har jobbskatteavdraget främst bidragit till ökad sysselsättning bland de allra yngsta, främst studerande och bland de allra äldsta, pensionärerna. Att enbart ett fåtal inser att det har blivit mer lönsamt att arbeta är ett problem. Men det finns fler problem kopplade till lönebildningen och arbetsmarknadens funktionssätt.

Jobbskatteavdraget har inte skapat någon moderering för lägre löner. Därmed har arbetskostnaden inte heller sänkts, och incitamenten för att anställa har inte ökat. Jobbskatteavdraget har därför främst blivit en inkomstförstärkning för dem med jobb.

Typexemplet är den 18-åring som för 200 kronor i timmen på söndagar jobbar i butik. Lönen överstiger vida den lägsta lön för vilken 18-åringen kan tänka sig att utföra arbetet och hamnar långt över den nivå där utbud och efterfrågan möts.

När jobbskatteavdraget inte får effekt på arbetskostnaderna tvingas regeringen sänka de sociala avgifterna för ungdomar och pensionärer, långtidsarbetslösa och sjukskrivna. Regeringens beräkningar visar att det har kostat 23 miljarder kronor hittills. Sänkt skatt på arbete är en viktig åtgärd för ökad sysselsättning och minskat utanförskap. Långsiktigt ökad sysselsättningsgrad åstadkoms dock inte genom ensidigt fokus på skatt för arbete.

Det krävs ett batteri av åtgärder för att skapa en tillväxt med bas i den inhemska tjänstesektorn. Efter år av tillväxt som byggt på offentlig sektor och export är det dags för den inhemska inriktade tjänstesektorn att bli ekonomins motor.

I vägen för en växande tjänste - ekonomi står bland annat a-kasse - reglerna som gör det svårt att upp bära a-kassa på deltid. Det gör det svårt att acceptera tillfälliga jobb eller deltidsjobb och därmed att bygga en portfölj av sysselsättningar.

I en tjänsteekonomi är det än viktigare att välfärdssystemet bidrar till att underlätta omställningar för den enskilda. Det finns inga säkra och eviga anställningar – trygghet måste skapas genom bättre omställningsförmåga. Danmarks flexicurity tjänar som exempel på ett system som tillgodoser behovet av såväl arbetsgivarens flexibilitet som arbetstagarens trygghet.

För att nå en önskvärd sysselsättningsgrad krävs mer än jobbskatteavdrag. Det måste på så många sätt som möjligt göras mer attraktivt att starta, driva och expandera företag och att eftersträva förvärvsinkomster i stället för andra inkomster

Magnus Henrekson